

Aleg. 264

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o wniosku p. Klemensiewicza o potrzebie ustawy krajowej oznaczającej te korporacye samorządne, które mają ustanawiać osobne przysięgłe organa nadzorcze do sprawowania policyi zdrowia i żywności po myśli §. 2. i 3. ustawy z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89.

Wysoki Sejmie!

Dla zapewnienia ludności środków spożywczych w należytej jakości, tudzież ochrony jej przed fałszowaniem, zwłaszcza pokarmów i napojów, potrzebne są dwójakie instytucye, które też ustanawia państwowa ustawa z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89, a mianowicie:

1. Organa, któreby przez rewizye przedsiębrane na miejscu ustawicznie kontrolowały wyrób i sprzedaż środków spożywczych.

2. Zakłady, któreby się zajmowały ściśle badaniem środków spożywczych, zwłaszcza uznanych za podejrzone, dla stwierdzenia, czy i o ile te przedmioty odpowiadają wymaganiom higieny, albo też są szkodliwe zdrowiu lub fałszowane, któreby nadto miały obowiązek kształcić fachowych komisarzy targowych.

Nim jeszcze weszła w życie ustawa z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89, ustawodawstwo krajowe w Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem włożyło było na gminy obowiązek sprawowania policyi sanitarnej i targowej, a mianowicie także utrzymywania organów nadzorujących handel wiktuałami.

W miastach nadzór ten mają sprawować przedewszystkiem lekarze i weterynarze miejscy, tudzież komisarze targowi, na wsi zaś odnośne obowiązki spadają na lekarzy okręgowych.

Stołeczne miasta, a mianowicie Lwów i Kraków, oprócz organów magistrackich, które sprawować mają kontrolę wyrobu i sprzedaży środków spożywczych, ustano-

wiły także posady chemików miejskich, którzy w odnośnych laboratoryach mogą także badać dokładnie jakość wyrabianych i sprzedawanych środków spożywczych. Instytucje komisarzy targowych istnieją zresztą także w niektórych większych miastach prowincjonalnych.

Przyznać wszakże trzeba, że kontrola pokarmów i napojów, zwłaszcza w mniejszych miastach, w miasteczkach i wsiach naszego kraju jest albo bardzo niedostateczną, albo wcale nie istnieje.

Komisya sanitarna nie może osądzić, czy i o ile tym brakiem i niedostatkami możnaby w granicach obowiązujących obecnie ustaw krajowych zapobiedz przez ich zupełniejsze i energiczniejsze wykonywanie, albo czy w tym względzie byłaby potrzebna jeszcze osobna ustawa krajowa, regulująca nadzór nad wyrobem i sprzedażą artykułów żywności i innych przedmiotów przeznaczonych do używania (Gebrauchs-Gegenstände).

Natomiast jest jasną rzeczą, że jedyny państwowy Zakład do badania środków spożywczych, ustanowiony w myśl ustawy z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89 na mocy rozporządzenia z 13. października 1897 Dz. p. p. Nr. 240, w Krakowie w połączeniu z Uniwersytetem Jagiellońskim, którego zakres działania obejmuje nie tylko całą Galicyę, lecz także i Bukowinę, na zaspokojenie potrzeb kraju nie jest wystarczający.

Gdy obecnie Wydział lekarski we Lwowie jest już zupełny, a systemizowana na tym Wydziale katedra higieny niebawem ma być obsadzona, nie ma żadnej przeszkody, iżby już w najbliższym czasie podobny zakład mógł być ustanowiony także we Lwowie.

Potrzeba drugiego państwowego Zakładu dla badania środków spożywczych w kraju uzasadniona jest nie tylko wielką rozległością obszaru przydzielonego obecnie jednemu zakładowi w kraju, lecz także i tą okolicznością, że w kraju naszym, pod względem higienicznym w wysokim stopniu zaniedbanym, potrzeby w tym względzie są daleko większe, aniżeli w innych prowincjach Monarchii. Nadto należy uwzględnić także i tę okoliczność, że we Lwowie, jako w siedzibie naczelných władz krajowych, tak rządowych jak i autonomicznych, i w siedzibie krajowej Rady zdrowia, istnienie takiego Zakładu jest niezbędnem. Zakład taki w myśl rozporządzenia z 13. października 1897 Dz. p. p. Nr. 240 ma zresztą spełniać także ważne zadania naukowe i dydaktyczne, przez co staje się uzupełnieniem i prawie integralną częścią wydziału lekarskiego.

Z tych powodów komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej w myśl §. 24. ustawy z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89 ustanowił dla Galicyi drugi państwowy Zakład dla badania środków spożywczych w połączeniu z Uniwersytetem lwowskim.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, czy obowiązujące ustawy krajowe zapewniają w sposób dostateczny, aby przy władzach autonomicznych

były ustanowione osobne przysięgłe organa do sprawowania policyi zdrowia i żywności w myśl §. 2. i 3. ustawy z dnia 16. stycznia 1896 Dz. p. p. Nr. 89, albo czy w tym względzie zachodzi potrzeba wydania osobnej ustawy krajowej.

Stosowie do wyniku odnośnych badań, Wydział krajowy albo wyda odpowiednie rozporządzenia zapewniające należyte wykonywanie obowiązujących postanowień ustawowych, albo na najbliższej sesji sejmowej wniesie projekt odpowiedniej ustawy krajowej.

Niniejszem jest załatwiona także petycja Prof. Dr. Bujwida do L. s. 669.

Lwów dnia 21. marca 1899.

Przewodniczący:

Dr. H. Jordan.

Sprawozdawca:

Dr. H. Kadyi.

